

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — — 16 fill.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
M megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Tettekre fel!

Jajgattunk, sirtunk, panaszkodtunk. Ezt tettük a multban és ezt cselekedjük a jelenben is. A rossz pénzügyi és gazdasági viszonyok csak megkétszerezik jajgatásainkat. Ez évben kétszeresen, sokszorosan érezzük, hogy szegények vagyunk, hogy iparunk, kereskedelmünk pang, a munkanélküliség, a kivándorlás nő s látjuk, hogy ezek nyomában a nyomor és bűn rohamosan burjánzik. Magyarország szomorú gazdasági helyzetéről, a hazai ipar bajairól, a munkanélküliségről, a kivándorlásról, a leánykereskedelemtől, a tisztességérzet és erkölcsök elfajulásáról, az alkoholizmus terjedéséről stb. stb.-ről kötetekrc menő sirámokat olvastunk és olvasunk, de — sajnos — nagyon keveset okultunk belőlük. Nem látunk, vagy nem akarunk látni, de annyi bizonyos, hogy a cselekvések mezején olyan gyatrán viseljük magunkat, mintha egy kultúra nélküli ország lennénk.

Ne sirjunk, ne sopánkodjunk a hazai ipar nyomorúságain, hanem lépünk a tettek mezejére!

Nemsokára beköszöntenek a karácsonyi és ujévi ünnepek. Nem akarunk most ezen ünnepek vallási jelentőségé-

vel foglalkozni, hanem rámutatni éhetetlenségünkre, nemtörődömségünkre, amelyek ezen ünnepekkel kapcsolatos gazdasági ténykedéseinket jellemzik.

Itt a szent karácsony, itt az ujév, amikor a keresztény, sőt a nem keresztény világ is, a karácsonyi és ujévi ajándékokul szolgáló bevásárlásait eszközli. A keresztény világ nagy vásárjának ideje ez, amikor az ipari és más cikkek óriási kelendőségnek örvendenek. Százmilliókra rugó portékát vásárol össze ilyenkor hazánk lakossága. Az örömet hozó karácsonyfák százezein milliókat érő áru, ipari cikk hirdeti éhetetlenségünket, nemtörődömségünket s azt, hogy a külföldnek vazallusai vagyunk s akarunk maradni. Legyünk vallásosak, de legyünk hazafiak is! A karácsonyi és ujévi bevásárlásainknál legyünk tekintettel a hazai iparra s igyekezzünk csak hazai terméket vásárolni.

Apák, anyák, ne felejtsetek el, hogy az az öröm, amit a külföld portékáival szereztek meg gyermekeiteknek, hozzátartozóknak, a hazai iparosok családjainak, gyermekeinek bánatot és nélkülözést jelent. Jusson eszetekbe a szent estén, a családi tüzhely melegénél, hogy

a külföldre gurított milliók miatt hány munkáskéz szorul ökölbe s hány család és mennyi apró gyermek éhezik és didereg. Ha puha, meleg családi fészketekben felgyulnak a karácsonyfák gyertyái s látjátok gyermekeitek örömtől kipirult arcát, csillogó szemét, jusson eszetekbe, hogy számos család van e hazában, ahol nélkülözés és nyomor járja sátáni táncát, a melyhez zenét didergő, vézna, beteg gyermekek sirása és a hideg kályhán befütyülő téli szél szolgáltatja. Becsületes, szorgalmas munkás kezektől vonjátok el a megélhetés eszközeit azzal, hogy a külföld iparának s egyéb termékeinek — csupán nemtörődömségből, divatból — adtok előnyt.

Fel tehát tettekre! Már megkezdődtek a vásárlások, igyekezzünk tehát mindenütt hirdetni, követelni a hazai ipar pártolását s csakis honi terméket vásároljunk. Ilyenkor kell megmutatni, hogy mennyire szeretjük hazánkat, honfitársainkat és ilyenkor lehet szép eredményeket elérni. Az általános jólét, a gazdasági és pénzügyi viszonyok javulását eredményezné a honi iparnak e csekély önmegtagadással járó pártolása.

A tulipán jegyében (jelvényei Bécs-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

VERSEK.

Ősszel.

Hónapok telnek, évek mulnak,
Öregsziünk, hajunk őszbe vegyül;
Eltűnik minden drága kincsünk:
Bánatunk marad meg egyedül.

Sírvers.

Ha egyszer már nem bírom keresztem,
Sulyos terhétől összeroskadok,
Karomat örökre leeresztem,
Irgalmas végzet a siromba dob:
Sirkövemre ne irjatok sokat,
Érdemeket ne emlegessetek,
Csak ezt a pár szót irjátok rá:
„Szerelmes volt; a szive ölte meg.“

Életbölcse ség.

Légy hü fia romlott korodnak,
Vess meg erényt, becsületet!
Öledbe koncot, rangot dobnak,
Ha eladod becsületed!
Büszke szegénység mire vezethet?!
Kemény jellemet ki imád?
Igy nem szegődik hozzád szerencse
S ha üldöz a sors: a te hibád!

R. V.

Ostende és Páris.

Irta: Dr. Herman Béla.

(Folytatás.)

Egy másik napon a szajnai hajóval kimegyünk a növénykertbe, mely magába foglalja az állatkertet és a természettudományi muzeumot is.

Az állatkertben semmi különöst nem látunk, egy néhány nálunk hiányzó kisebb vadállaton kívül, ugyanazok a vadállatok vannak itten is, mint minálunk, sőt nálunk egyik-másik sokkal szebb példány. Ellenben a természetrajzi muzeum a világ leggazdagabb gyűjteményei közé tartozik. Megemlítést érdemelnek a 15—20 méter hatalmas cethal-csontvázak, melyek ritka példányok, óriási teknősök, aztán kitörmött oroszlanok, elefántok, tigrisek, mindenféle madarak a legnagyobbtól a legparányibb kolibriig. Igen szépen van elrendezve az ásványgyűjteményük is, melyben ritkábban előforduló gránit, kvarc, különféle márvány, só, kőszén és gyémánt képződmények láthatók. Ugyancsak itt van a növénykertben az anatómiai muzeum is, hol különféle állatok csontvázait, ikreket és 1 és fél m. hosszú elefántagyart látunk stb.

Az állatkertből visszajövet megnézzük a Szajna jobb partján épült hatalmas vásárcsarnokot, mely különálló, teljesen vasból épült csarnokot képez, de úgy találjuk, hogy

rend és tisztaság tekintetében még sok kívánni valót hagy.

Az élelmiszer árak, különösen a zöldség-neműek feltűnően olcsóbbak a budapesti piaci árakhoz viszonyítva.

A városban a közlekedést 1 fogatu bérkocsik, autótaxik, automobilonok, földfeletti villanyosvonatok és nagy kiterjedésű földalatti villanyosvasutak bonyolítják le. Utóbbi hosszu, szétágazó vonalaival és közutaival a budapestit messze túlszárnyalja.

Egy másik nevezetessége Párisnak az Eiffel-torony, mely a világ legmagasabb tornya (300 méter). Az egész vasalkotmány 1887-ben kezdték építeni. Naplemente előtt 1 órával gyönyörű kilátásunk van minden irányban. A tetejére kényelmes felvonógép visz fel. A torony I-ső emeletén széles sétány, étterem és színház van, a második emeleten pedig buffet. A tornyon van egy világitó készülék is, mely állítólag köröskörül 70 km. távolságnyra veti fényét.

Páris előkelő üzletei az Avenu de Operan, Rue de Paix és Rue de St. Honoren vannak. Itt vannak a világhírű nőiszabó cégek: Worth, Drecoll és a Paquin, továbbá híres illatszereszek: Houbigant, Rigaud, D'Orsay, Lenthéric és Guerlain. Női kalap és kalapdisz árus Camile Marchias. A Rue de Paixon látjuk a legszebb és legdrágább ékszereket, igazán

...készültek) elaludt honiipar pártolásának tüze ujhodjék meg lelkeinkben, hazánk polgárainak kicsinyjét, nagyját hassa át az a tudat, hogy minden egyes fillérével, amellyel a hazai ipart támogatja, hozzájárul az általános jólét javításához s hazánk iparának egészséges fejlődéséhez.

Most, karácsony és ujév előtt, amikor a legszegényebb ember is vásárol valami ajándéktárgyat övéinek, hassunk oda, hogy a hazai iparcikkek iránt minden vonalon keltsük fel a közfigyelmet. Népek, nemzetek világversenyében csak úgy tudunk megállani, ha iparunkat a pártolás folytán kellő színvonalra tudjuk emelni.

Legalább az évnek decemberében legyünk jó hazafiak s főleg számitani tudó polgárai ennek az agyonzaklatott és kisajtott országnak.

Ne dobjunk oktanul milliókat a külföld zsebébe, amikor itthon százezrek inségének és nyomorának enyhítéséről van szó.

Itt a szent karácsony, költözzék szíveinkbe a szeretet és jótékonyág szelleme, melyet a józan, számitó ész kormányozzon, hogy ne csak szóval, hanem tettekkel is pártoljuk a hazai ipart!

ifj. Szántó Károly.

Déva város közgyűlése és jövő évi költségvetése.

Déva város képviselőtestülete f. hó 19-én tartotta őszi rendes közgyűlését Koncz Domokos polgármester elnöklete alatt. A városatyák csekély számban jelentek meg.

A gyűlés elején Dénes Károly kir. tanfelügyelő interpellált az Aradi-ut közbiztonságának hiányos volta miatt, valamint a csángótelep elhagyatottsága felett siránkozott. Vil-

filigran, izléses foglalatú és ragyogó briliánsokat. Azonban meg kell jegyezni, hogy hihetetlen magas árakat kell itt fizetni mindennél.

Érdekes látványt nyújtanak még Párisban a nagy áruházak, melyekben minden elképzelhető tárgyat lehet vásárolni. Ilyenek a Grand Magasin du Louvre, La Samaritane és Galeries Lafayette. Ezek mindenikében 350—500 alkalmazott szolgál ki állandóan.

De ha már láttuk Páris város nevezetes épületeit, tereit, utcáit, szórakozó helyeit, nézzük meg egyik temetőjét is. Automobilon félóra alatt kijutunk a pére lachaisei temetőbe. Mérheterlenül nagy terület, rendezett utak, melyek az ott pihenő nagyokról vannak elnevezve. Nagyon sok sűrűn egymás mellé sorakozó kriptát látunk, melyek között vannak nagyon izléses kivitelűek. A sok siremlék között márványból és bronzból készült sarkophagot találunk.

Minket azonban inkább különösen a halotthamvasztó kemence érdekel (Four Crematoire), mely 1889-ben nyílt meg. S minthogy a „director des Affaires Municipales“-tól írásbeli engedélyünk van, s így megtekinthetjük. Nagyon szokatlan dolog lévén, nem kellemes megnézni. A halottak 1400 %-os gázzal fejlesztett hő mellett hamvasztatnak el és $\frac{3}{4}$ óráig tart a hamvasztás, mely után körülbelül

lanylámpákat követelt a mellékutcákba és járdákat. A polgármester megnyugtatta a aggódót azzal, hogy a rendőrség fejlesztésére a kormány a jövő évben 10,000 K segélyt ad és ekkorra már e rendőrség úgy is államosítva lesz, tehát minden igény kielégítést nyer a közbiztonság kérdésében, ami egyébként arányitva a többi városokhoz, kielégítő. A csángótelep főutcája villannyal van megvilágítva, de igyekezni fogják azt is fejleszteni.

Ezután a tárgysorozatra került Déva város jövő évi költségvetése, amit Seidelhoffer városi számvető terjesztett elő. Eszerint a tanács javaslata alapján az előirányozott kiadások összege: 197,504 K 14 fillér, erre fedezet mutatkozik 140,527 K 36 fillér, fedezetlen marad 56,976 K 78 fillér, ami 57 százalékos pótdónak felel meg.

A közgyűlés a költségvetést Beke Ferenc, dr. Haragos Ádám és Dénes Károly felszólalásai után változatlanul nagy többséggel elfogadta.

Azután Liedeman Hugó rendőrkapitány kérését tárgyalták, aki azt kérte, hogy a járlatok kiállítási díját neki engedjék át szabályrendeletileg. Nagy vitát keltett ez a kérés, amelyben dr. Haragos Ádám, Tersztánszky Károly, dr. László Lázár, Imets Ignátz vettek részt, végre elfogadták a tanács határozati javaslatát, hogy a kérés értelmében szabályrendeletet készítenek.

Még nagyobb érdeklődés mutatkozott a város szervezési szabályrendelete iránt. A már elkészült szabályrendeletet ugyanis módosítani kellett az 1912. évi LVIII. t.-c. értelmében, mely a városokról szól. Az új törvény értelmében két tanácsosi állást kell szervezni. A közgyűlés úgy határozott, hogy megtakarítás szempontjából a mérnöki állást műszaki tanácsosi, az árvaszéki ülnöki állást jogi és közigazgatási tanácsosi állássá szervezik át, s kimondták, hogy a tiszti ügyészt a város a községi bírói teendőik ellátásával is megbizhatja. A főjegyzőnek, mint ügyvédi képzettséggel bíró polgármesterhelyettesnek 400, a pénztárnoknak az adóügyek referálásáért 600 korona pótlékot állapítottak meg.

A számvetői állásnál nagy vita volt afelett, hogy a főszámvetői címet megadják-e vagy

3 kg. csonttörmelék marad meg. Az ór tulajdonságos előzékeny és felnyitja a kemence ajtaját, melyben éppen három halott ég. Magyarázás közben megtudjuk, hogy van I. osztályu égetés is, mely 1800 hőfok mellett történik és mely csak félóráig tart.

A halotthamvasztás Franciaországban nem kötelező.

De erről a szomorú helyről igyekezzünk mielőbb kijutni s így elmegyünk egy sokkal vigabb helyre a Magic Citybe.

A Magic City olyan körülbelül mint nálunk az angol-park. Egy délutánt nagyon kellemesen töltünk el itten. (Csónak, ródli, hullámvasút, céllövészet, lovarda, versenyhalászat, táncpalota, különféle nevetetű torzalakot mutató nagy tükrök, faló, melyről mindig lesünk stb.) szórakoztatják a közönséget.

Párisban kapcsolatban egyúttal Versailles is megtekinthetjük, mely körülbelül $\frac{3}{4}$ órányi távolságra fekszik.

Maga a város nem sok látni valót nyújtana, de mert királyok székeltek benne gyönyörű szép és hatalmas kastélyt találunk itt.

Az udvaron XIV. Lajos király nagy lovas szobra látnak, oldalt pedig 16 francia államférfiu faragott képmása.

A kastély termeinek berendezése rendkívül hiányos, csak egyik másik kisebb teremben van egy-egy pár királynők által használt bu-

sem? Határozatba ment, hogy csak számvetői állást szerveznek, de az eddigi fizetést érintetlenül hagyják.

Tersztánszky Károly azt indítványozta, hogy a polgármesteri állást disze, felelőssége és reprezentacionális kötelezettségei miatt úgy szervezzék, hogy idővel a VII. fizetési osztályt elérhesse. A javaslatot indítványtétel végett kiadták a tanácsnak.

Dénes Károly indítványozta, hogy a tisztviselők fizetésére vonatkozólag a törvénynek ne a D. hanem a C (magasabb) táblázatát alkalmazzák. Elfogadták.

Ezután a közgyűlést több apróbb ügy elintézése után véget ért.

S Z I N H Á Z.

Hidvégi Ernő staggione-szintársulata Szászvároson.

Hidvégi Ernő f. hó 24-én, hétfőn fejezte be előadásainak sorozatát városunkban. Elismeréssel kell nyilatkoznunk azon igyekezetről, amelyet úgy ő, mint társulatának tagjai tanusítottak. Az utolsó előadások alatt is meggyőződhattunk arról, hogy a társulatnak jobb erői a gyengébbek mellett erősen kiváltak, ami az összjáték rovására történt. Azonban sokszor valósággal élveztük az egyes jelenetek szereplőinek precíz, kifogástalan játékát. Ruhatár, diszlet kielégítő volt.

A közönség Hidvéggel és társulatával szemben nem mutatta azt az érdeklődést, amelyet megérdemelt volna, aminek magyarázata — a rossz pénzügyi viszonyokon kívül — abban keresendő, hogy városunknak zeneileg nagy igényű társadalma az operettek iránt nagy előszeretettel viseltetik. Bucsut intünk Thália papjainak és papnőinek és kívánjuk, hogy új állomáshelyükön nagyobb siker koronázza működésüket.

Az egyes előadásokról a következőkben számolunk el:

F. hó 22-én (szombaton) „Az egér“ című vígjáték került színre meglehetősen üres ház előtt. Az előadás gyenge volt. Az előadást H. Lengyel Irén játéka tette türethetővé, aki ez estén bájosan kreálta szerepét. A többi szereplőkön meglátszott, hogy ezt a gyenge

tordarab, a berendezés többi részét a forradalom alatt, mind elhordták.

Az emeleti terem falain Dore, Juon, Verne, Mignard stb. által festett érdekes történelmi és csataképek vannak.

Franciaország összes háboruit látjuk itt vászonra festve.

A földszinten már Le Brun asszony s Nathier által festett királyi család tagjai, valamint híresebb udvarhölgyek arcképeit látjuk.

A versaillesi kastélynak óriási nagy és gyönyörű parkja van, melyről azt mondják, hogy az egész világon a legszebb, melynek csupán a gondozása évenként 600,000 frankba kerül. Rengeteg illatos virág, gyönyörű szökőkutak, mesterséges tavak, szép márvány szobrok és mesésen nyírott dísz növények meg élő sövények hívják fel a szemlélő figyelmét.

A gyönyörű fasorokon áthaladva gyalog $\frac{3}{4}$ óra alatt eljutunk a nagyobb és kisebb Trianonhoz, (két izléses kis kastély) melyeket XIV. és XV. Lajos király építtete. Dubarry, Maintenon és a híres, nagyszerepét játszó Pompadour márkiné részére. Később pedig XVI. Lajos korában felesége, Maria Antoinettenak voltak kedvenc tartozkodási helyei e bájos kis kastélyok.

E kastélyokat látva könnyen elképzelhetjük magunknak azt az óriási fényt és pompát, melyet a francia királyok kifejtettek, mely aztán vesztüket is okozta.

darabot gyengén tanulták be. A sugó nagyban igénybe volt véve. Ez estén lépett fel először S. Jakobi Olga, aki nem tudta a közönséget elragadtatni, de azért voltak sikerült jelenetei.

F. hó 23-án (vasárnap) délután Molnár Ferenc ismert darabját: „A doktor ur“-at ismételték meg félhelyákkal.

Este Nagy Endre nagysikerű szatirikus életképét: „A miniszterelnök“-öt adták. Általában kellemes meglepetésül szolgált, hogy ez estén a szereplők mindegyike nemcsak megállta helyét, hanem kitűnő alakításokkal a közönségből zajos tapsot váltottak ki. A címszerepet Hidvégi igazgató kreálta a tőle megszokott ügyességgel. A postatiszt szerepét Derecskei nagy rutinról tanuskodó precizitással játszotta. Méltó partnere volt Károlyi Sarolta (postatiszt neje), akiről már annyi jót mondtunk. Sándor Ferenc (új tag, aki azonban városunkban már ismert színész) dr. Vass szerepében szintén előnyösen mutatkozott be. Nagyon jók voltak: Bazsai Lajos (Grünfeld) és Erdei Flóra (Mari cseléd), aki tipikus pesti szolgálót mutatott be. A közönség szép számban jelent meg.

F. hó 24-én (hétfőn) utolsó előadásul: „Hangverseny és művészestély“ volt. A műsor szerinti első szám „Nyitány“ volt, amit azonban nem hallottunk, mert zenének hire-nyomn sem volt. Ez estén fellépett Radulescu Jonel operaénekes is, aki öt énekszámával gyönyörködtette a közönséget. Szép és lágy tenorja különösen „Gounoud: Faust“ című számánál érvényesült s keltett nagy hatást. A közönség minden számát lelkesen megtapsolta. Az énekművészt zongorán kísérte Schmidt Albrecht általánosan ismert karmester, aki ez estén az énekművészek méltó kíséretét szolgáltattott.

Szinre került ez estén „A szegény férj“ c. szinpaditréfa, amelyben Bazsai Lajos és Károlyi Sarolta neveltették meg a publikumot.

Ernyei János magánjelenete szintén jó volt. Szinre került még az „Örök szerelem“ c. egy felvonásos vígjáték, melyben H. Lengyel Irén és Hidvégi Ernő ez

Ezek megtekintése után még érdemes lenne Párisban megnézni a festészeti akadémiát, egy pár könyvtárat s egy-két kórházat, de minthogy időnk ezt már nem engedi, a legkellemesebb emlékekkel veszünk búcsút a franciák szép fővárosától és Nancy, München érintésével Bécsbe érkezünk, hol a még nyitva levő „Adria“ kiállítást tekintjük meg.

Az élelmes osztrák az Adriáról elnevezett kiállításában egy nagy Adrián járó személyszállító hajóval, aztán az Adria tenger partvidéki részletekkel ismerttet meg, melyeket miniatűr gipszmintázatban mutat be, nevezetesen a ragusai, spalatói, triesti s abaziai tengerpartrészleteket, továbbá polai, zárai, lusini és cattaroi, valamint capodistriai nevezetesebb épületeket. Együttal természetesen felhasználja az alkalmat arra is, hogy Ausztria ipari termékei is elhelyezést nyerjenek. Ezen kiállítás csak országos jellegű lévén, különösen érdekesebb látni valót nem nyújt. Az 1910. évi vadászati kiállításokkal izléseesebb és tetszetősebb volt.

És most körutazásunk utolsó statiojáról visszaindulunk a mi kedves, szeretett, szép kis magyar fővárosunkba, melyet most még sokkal szebbnek találunk. Mert bizony a budai várnak, a magyar parlamentnek, a Duna part gyönyörű panorámájának, s az Andrássy-utnak sehohol nincsen párja.

— Vége. —

eddig szereplésüktől eltérően, meglehetősen pongyolán játszottak, ami valószínű összefüggésben állott az elutazás izgalmaival.

* * *

A „Szászvárosi Szinpártoló Egyesület“ vezetőségéhez van egy néhány szavunk, amit elmondani nem mulaszthatunk el.

Általánosan tudva van, hogy ez az új egyesület alig egy fél éve áll fent s így annak 60—70 tagjától eddig befolyt bérleti díj nem lehetett elegendő arra, hogy abból a Hidvégi társulatát pártfogolja. Az egyesület nem is hívta városunkba Hidvégit, mert csak egy év leforgása után lesz abban a helyzetben, hogy ide biztos megélhetésre szintársulatot fogadjon; éppen ezért kérjük a szinpártoló egyesület vezetőségét: akadályozza meg azt, hogy itt magyar szintársulat az egyesület beleegyezése nélkül előadásokat tartson! mert a részvétlenség miatt anyagi zavarokkal küzdő magyar szintársulat kellemetlenül érinti a közönséget s főleg az illető színigazgatót. Hidvégi maga (mondjuk úgy) szakálára (ami nincs) jött városunkba s így nemcsoda, hogy elégedetlenül távozott. Ha a szinpártoló egyesület ellenére jön városunkba társulat, a sziniegysület vezetősége hasson oda, hogy csak annak adjon a rendőség engedélyt, akit az egyesület elfogad, s akinél a bérletek érvényesíttetni fognak.

San-Toy.

NAPI HIREK.

— **Személyi hírek.** Mara László megyénk főispánja f. hó 25-én Szászvárosra jött hivatalvizsgálatot tartani. Kiséretében Szentiványi főispáni titkár és Sárközy Sándor számvizsgáló. Megvizsgálta a várost, a főszolgabírói hivatalt, sőt az egyes körjegyzőségeket is. — Csulay Lajos h. alispán f. hó 27-én városunkban tartózkodott s résztvett a felelősségszámú besorozottak póttartalékba helyezése végett alkotott bizottság ülésén.

— **Kinevezés.** A király Schwestern Ferenc dévai kir. törvényszéki bírót a köröskényi járásbíróvá VII. fizetési osztályba sorozott vezető járásbíróvá kinevezte.

— **Főispáni rendelkezés.** Vármegyénk főispánja Kirinyi István petrozsényi szolgabírót a brádi járási főszolgabíró mellé osztotta be szolgálattétel végett. — Madershach János közig. gyakornokot pedig tb. szolgabíróvá nevezte ki.

— **Uj bányafőgondnok.** A Petrozsényből eltávozott Henrich Viktor bányafőgondnok utódjául a Salgótarjáni Kőszénbánya r.-t. igazgatósága Huszth Aladár vulkáni főmérnököt Petrozsénybe helyezte át főgondnoki minőségben.

— **Hymen.** Folkend Gyula a helybeli „Vorschusverein“ szász pénzintézet tisztviselője, arany ifjúságunk kedvelt tagja, a napokban jegyezte el dr. Haupt Jánosnak, a Wolféle sajtóiroda főnökének és főszerkesztőnek leányát, Käthét Erfurtról (Németország). Gratulálunk!

— **Kinevezés.** Nagyküküllővármegye árvaszéke, a néhai Dr. Cseh Sándor orvos Zoltán nevű fia részére gyámul Fodor Gyulát, járásunk főszolgabíróját nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Bardi Ede banktisztviselő Hátszegről eljegyezte Ábrahám Malvint, Ábrahám Salamon hátszegi kereskedő leányát.

— **Doktorrá avatás.** Bihoy Lajos orvost f. hó 29-én avatták doktornak a kolozsvári egyetemen. Ujólá gratulálunk!

— **Halálozás.** Szentgericei Boros József élete 64-ik évében f. hó 20-án Oláhbretytől elhunyt.

— **Egy volt nagyszebeni hadtestparancsnok halála.** Ohstorffi Probszt Emil báró, nyug. gyalogsági tábornok, aki az 1896. és 1897. években a nagyszebeni 12. hadtest parancsnoka volt, 76 éves korában meghalt Grácban. Az elhunyt gyalogsági tábornok a marosvásárhelyi 51. gyalogezred tulajdonosa volt.

— **Kolozsvár új polgármestere.** Szvacšina Géza örökébe a f. hó 24-iki polgármester-választó közgyűlés a függetlenségi párt jelöltjét, Dr. Haller Gusztáv ügyvédet választotta meg 41 szótöbbséggel Fekete-Nagy Béla polgármesterhelyettes 40 szavazatával szemben. Az új polgármester 1873-ban született, jelenleg tehát 40 éves, 1904 óta a róm. kath. státus, 1906 óta pedig az Emke jogtanácsosa volt. Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának 3 év óta volt tagja.

— **„Libertatea“ és a zsidók.** A „Libertatea“ f. hó 20-iki számában Szükséges-e a zsidószertartáshoz a keresztény vér vagy sem? címmel foglalkozik a kiewi vérváddal s a felmentéssel. A cikk hangja és tendenciája mélyen sérti a zsidóságot. Hosszan foglalkozik a keresztény vér felhasználásáról szóló sokféle emberi véleményekkel s egy Neofit nevű rabbifü szájába ad olyan dolgokat, amikhez az ügyesség is hozzá szólhat, dacára annak, hogy a cikk azzal végződik, hogy így írja le ezeket a dolgokat a kiewi per bevégeztével a „Corriera de la Sera“ olasz újság. Amint értesültünk a cikk ellen a dévai kir. ügyességhoz panasz adatott be.

— **A Kún-kollégiumi diákestély.** A hajdani hires diákbálok, amelyre az egész megye közönsége eljárt, ma már sokat veszítettek jelentőségükből. A diákbált ma már műsoros diákestéllé változtatta át a kor szelleme, amely szorakozási igényeit mindentéren szélesbitette. A bál magára csak a táncolniserető ifjúságot vonzotta a bálterem parkettjére, míg a táncal egybekötött műsoros estély mindenkinek szorakozást nyújt. A farsang első hetében, (február elején) fog megtartatni a Kún-kollégium diákestélye. A műsor összeállítása már javában folyik. Az estély tanárelnöke Mester Mihály, aki Alföldi Béla zenetanárral karöltve fáradozik azon, hogy ez az estély minden tekintetben fénypontja legyen a szászvárosi farsangi multságoknak. Annak idején bővebben fogjuk ismertetni ez estély eseményeit.

— **Az Emke közgyűlése.** Az Emke évi rendes közgyűlése december 8-án d. e. 10 ó. lesz Kolozsvárt a nyári szinkörben. A alapszabályok értelmében tárgysorozatra tűzött évi jelentések, zárszámadás és tisztviselő-választások előtt a közgyűlés diszszónoka Apponyi Albert gróf, az Emke örökös disztágya emlékbeszédet fog mondani Eötvös József báróról. Délután 1 órakor közebed lesz a New-York szálló földszinti éttermében. A közgyűlési terembe csak jegyekkel lehet belépni. A jegyeket a tagoknak és vendégeknek az Emke pénztári hivatala (Kolozsvár, Magyar utca 1 szám) a közgyűlést megelőzőleg minden nap d. e. 8—12-ig, d. u. 3—6-ig osztja ki s azokat kívánságra postán is megküldi. A közebed ára, terítékénként 7 kor., szintén előre beküldendő az Emkéhez.

— **Esküdtbírói elnökök.** A kolozsvári ker. tábla elnöke az 1914. évre a dévai kir. törvényszéknél az esküdtbírói elnökeül Pap Domokos dr. törvényszéki elnököt, helyettes elnökül pedig Savu Mózes törvényszéki bírót jelölte ki.

Szászvárosról írnak. Egy öngyilkosság tartja izgalomban a vidék lakosságát. Mihutz A. Péter hondoli gör. kel. pap nagyszebeni utjáról visszatérve, e hó 21-én meglátogatta Balsán nagybátyját, Togyea Juont. Egész jókedvű volt. Másnap sétát tett a faluban, onnan elment a temetőbe, hol huzamos ideig volt. Nagybátyja házához visszatérve, kérte őt, hogy szerezzen neki egy revolvért, mert e nélkül fél az erdőn keresztül hazamenni Hondolra. Az ő revolvere elromlott s csakugyan a meglévő patronokon látszik, hogy nem sülték el. Lehet, hogy már a temetőben próbálta az öngyilkosságot. Nagybátyja azonban nem kapott revolvért. Estve megvacsozott a családdal, vacsora után jóideig egyházi gyászdalokat énekelt, majd aludni tért. Reggel midőn benyitottak szobájába átmetstett nyakkal, vérbenfagyva, holtan a szoba közepében találták. Karácsonyi Miklós járásorvos, a megejtett vizsgálatnál az öngyilkosságot megállapította. E hó 25-én temették el szülőföldjén Balsán, a vidék papságának részvételével. Öngyilkosságának valódi oka még eddig ismeretlen. Lehet, hogy pillanatnyi elmezavarában követte el tettét.

Iskolás gyermekek jótékonycélu színelőadása. A helybeli szász iskola fiú és leány növendékei mult vasárnap d. u. 5 órakor a helybeli szász árvaház és árvagyermek javára egy kedves és minden tekintetben dicsérendő szép színelőadást rendeztek, amelyen egy drámai 1 felvonású mesét (Hildegunde), egy 1 felvonásos vigjátékot (Drachentöter) adták elő. Zarádékul pedig a „Dollárprinzenchen mit Ihren Thedibären“ c. táncos-ének bájos jeleneteiben gyönyörködött a közönség. Érdekes, hogy a gyermekek titokban készültek e darabra s csak az utolsó nap pattant ki a titok, mikor is aztán néhány lelkes urinő az összeállításnál segítségükre sietett. Az előadás közönsége nagyrészt a szülőkkel megjelent gyermekekből állott. A szereplők névsora: Schuster Selma és Erna, Liebhart Selma, Antoni Berta és Luise, Haupt Paula, Haltrich Heléne, Lewitzki Irén, Dörner Hilda, Brautsch Karoly, Schuster Malvin, Zobel Elvine, Pope Reinhold. Az apróságok kedvesek, bájosak voltak s játékuk megható. A jótékonycélnak mintegy 150 K folyt be. Haltrich vendéglős ingyen adta a termet e célra.

Szomorú végű kalabriásparti. Oblát Mór wieni utazó f. hó 23-án (vasárnap) Szászvárosban hirtelen meghalt. A 69 éves öreg ur éppen a „Centrál“ kávéházban ült s feketézés közben kalabriázt játszott, amikor hirtelen rosszul lett s leszédült a székeről. Felvitték szobájába, ahol pár perc múlva meghalt. A gyorsan megjelent dr. Dobó és dr. Markovínovich orvosok már csak konstatálni tudták a szívszélhűdés következtében beállott hirtelen halált. Schulmeister Gábor vendéglős nyomban jelentést tett az esetről a rendőrségnek s egyuttal sürgönyözött hozzátartozóinak, hogy a temetés iránt intézkedjenek. Wienben lakó fia, aki az osztrák államvasutak mérnöke, leutazott s édesapja hulláját hazaszállította. Az itteni végzettségén a helyi zsidóság egyrésze részt vett. A mérnök halás köszönetet mondott Schulmeister vendéglősnek, amiért szíves volt a szomorú esettel járó teendőkből fáradozni és segédkezni.

Szabad liceum. Mituán a Kún-kollegium kanyaró-járvány miatt december 3-ig be van zárva, ez idő alatt a collegium dísztermében tartatni szokott szabadliceumi előadások is, — melyek közül éppen az ifjusá-

got is közlő érdeklő irodalom-történetiek vannak soron, — szünetelnek. A következő előadás december 7-én délután 5 órakor lesz, Csűrös Pál igazgató olvas föl a következő címmel: Szécsi Mária a történelemben és költészetben. Ahoz egy hétre dr. Nagy Sándor tart előadást „Részletek Tompa életéből“ címmel.

Felszólalások, melyek lapunk késedelmes, vagy pontatlan kézbesítésére vonatkoznak, valamint minden lakáscím-változás a „Szászváros és Vidéke“ kiadó hivatalának jelentendők be.

Szászváros város jövő évi költségvetése még nincs összeállítva, pedig közönségünk erősen kíváncsi, hogy hány percents pótdadót fog fizetni. Most pótdadó lesz, az bizonyos.

Szerencsétlenség a vadászatban. — Petrozsényi tudósítónktól. — Valószínűleg vigyázatlanságának lett az áldozata Somogyi Gyula m. kir. intéző altiszt, aki f. hó 23-án vadásztársával Lónyatelepről indult vadászatra a Tájavölgy irányában. Négy órai gyaloglás után fáradtan haladtak lefelé az egyik hegyoldalon, amikor Somogyi megállott, hogy izzadságát letörölje. Bal karjával a fegyver csövére támaszkodott, amikor elcsattant a felhuzott kakas és a golyó Somogyi zseboráján keresztül hatolva szívet is átjárta. Nyomban meghalt. Vadásztársa egy éjszakán át mellette virasztott, amíg másnap a csendőrség segítségével hazavihették. Halálát fiatal felesége gyászolja.

Öngyilkosság a dévai Fehérkereszt szállóban. F. hó 18-án Déván, a „Fehérkereszt“-szálló 17. sz. szobájában egy Zufferli János nevű 20 éves nagyszebeni fiatal ember felakasztotta magát. Mire észrevették halott volt. Tettének oka ismeretlen.

Értesítés. Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy külföldi tanulmányutamról hazatértem, s elvállalok mindennemű fogászati munkát, beleértve a foghuzást is. Jacobi Dóra, fogtechnikus.

Kettős vágány Budapest és Brassó közt. A magyar államvasutak Budapest és Brassó közötti forgalmának torlódása folytán szükségessé vált a budapest—arad—brassói vonalon a kettős sínpar lefektetése. E kettős sínpar már Szajolig ki van építve és most épül az arad—szajoli vonalon is. Értesülésünk szerint a Marosvásárhely—Budapest között közlekedő gyorsvonat is, mely jelenleg Kolozsváron át közlekedik, e munkálatok befejeztével Aradon keresztül fog közlekedni, miáltal a menetidő is tetemesen rövidülni fog.

T. tudósítóinkat, valamint tudósítást beküldő t. olvasóinkat ezuton kérjük, hogy tudósításaikat úgy adják postára, hogy azok legkésőbb a hét szombatjának reggelén itt legyenek.

Koncert. A Szászvárosi egyesült román dalárda ma, f. hó 30-án (vasárnap) este 8 órakor tánccal egybekötött hangversenyt tart Radulescu Jonel operanékes felléptével. Az ügyesen összeállított program, valamint a szereplő személyek az est sikerét előre biztosították. Vaszilka Mariska k. a. és Balosz V. ur ez estén szintén szerepelnek. Részletzs műsört az esti pénztárnál. Jegyek Bornemisza S. könyvkereskedésében kaphatók.

Uj felüljárót adott át a forgalomnak f. hó 20-án Petrozsényben a vasut, mely a piacteret köti össze az állomással. A kb. 200 m. hosszú vasuti felüljáró a gyalogos forgalmat tereli el a veszélyes eddigi átjáróktól, s emellett sokkal rövidebb összeköttetést létesít a község és az állomás kö-

zött. Ugyanezen célból egy más felüljáró létesítését is tervezik, amely a kocsik és teherforgalmat fogja lebonyolítani.

Főigazgatói látogatás. A nagyszebeni tankerület kir. főigazgatója k. Walthert Béla e héten megkezdte iskolalátogatásait. A segsvári, brassói, medgyesi ág. ev. szász középiskolákat s a kézdivásárhelyi r. kath. státus gimnáziumot fogja ez alkalommal látogatni.

Uj mozi Szászvárosban. Már hirt adtunk arról, hogy Szászvárosban egy második mozi fog létesülni. Amint legujabban értesültünk, az uj mozi, Schuster János helybeli lakatos és rézműves, még ez évben megkezdte előadásainak sorozatát. A gépek Drezdából, Németország legelső gyárainak egyikéből, már megérkeztek. Az előadások a „Transylvania“ szálló dísztermében lesznek és pedig egyelőre hetenkint egyszer. A szakértői vélemény a gépekről teljesen megnyugtató. Ugyanis e gépek a legujabb és legmodernebb modellek, miért is az előadások technikai részére bátran nézhetünk. Jövő számunkban bővebben referálunk erről.

Uj dalkör Déván. A dévai ipartestület kebelében november hó 16-án, vasárnap uj dalkör alakult „Dévai Ipartestület Dalköre“ címen. A dalkörnek tagja lehet minden iparos, kereskedő, hivatalnok.

A Hungária gépgyár csődje folyó hó 15-én ért véget teljes egészében. A gyár telkét és emeletes épületeit a hozzátartozó egyéb mellékhelyiségekkel az augusztus havában árverezték el, de utóajánlat folytán az árverés végső stádiumába csak most jutott. A gépgyárat november 15-én 31.600 koronáért az Aradi Iparkamara R.-T. vette meg, mely intézet tudvalevőleg a megvett ingatlanon 40.000 koronáig volt érdekelve. Hogy mire használják fel a nagy épülettömböt, az a jövő zenéje. Most, hogy az ügy teljesen lezárult, tünt ki a csődtömeg összes tartozása. A csődeljárás költségeivel egyetemben a követelések 1.800.000 koronát tettek ki, melyből az ügyvedői költségek 240.000 K-ra rugtak. Ennek fedezetére reáment báró Kemény József összes vagyona és a jobb sort érdemelt gyár.

Pintér Imre a megyében. A nálunk is ismert hirneves Pintér Imre kabaré társulatával megyénkben van. Eddig Hátszegen és Vajdahunyadon tartott irodalmi színvonalon álló előadásokat. Hirlik, hogy városunkba is eljön egy estélyt tartani. Hátszegi és hunyadi lapársak meleg elismerő hangon írnak Pintér előadásairól.

Sertéshus füstölde Szászvárosban. Simon Sándorné, (néhai Kaproncay Mátyás neje) a volt Jelmann-féle fatelepen (Majorutca 23.) sertéshus füstöldét létesített, ahol olcsó áron lehet a tél folyamán sertéshust füstöltetni. A háziasszonyok figyelmét ez uton is felhívjuk erre.

Róm. kath. templom Csernakereszturon. Az erdélyi róm. kath. status igazgatótanácsa, valamint az Emke támogatásával Csernakereszturon a „Furka“-féle telken egy 1000 léleknek megfelelő templom építése és egy plébánia létesítése iránt indított mozgalmat Jancsó Ernő piskii főesperes. A templomépítés céljait szolgáló gyűjtés már megindult. A magunk részéről örömmel üdvözöljük a megyének ezt az uj magyar plébániáját s felhívjuk a közönséget, hogy szíves adományaikat Jancsó Ernő főesperesnek Piskire juttassák el.

A magyar szén. A hunyadmegyei Zsilvölgye hazánk legnagyobb kőszén medencéje. Érdekelheti tehát olvasóinkat, hogy a magyar kőszénipar helyzete ma milyen? Reimann Lázár, a salgótarjáni kőszénbánya r.-t. vezérigazgatója, aki a zsilvölgyi viszonyokat és az egész ország szénügyi helyzetét alaposan ismeri, a „Neue Freie Presse“-ben cikket írt a magyar szénipar helyzetéről. Konstatálja, hogy a szénkonjunktúra az ipari

depresszió és az államvasutak kisebb szükséglete dacára még mindig kedvező. A magyar bányák teljes erővel dolgoznak, termékeiket mind eladják, úgy hogy a bányák nagyobb szénkészlettel alig rendelkeznek. A megrendelések a bányáknál kielégítőek és a durvább szénfajtákból oly jelentékenyek, hogy csak hetek után effektuálhatók. Reimann azt hiszi, hogy a magyar széntermelés a legközelebbi években is biztos és egészséges piacra fog találni. Az orsoág szénüzüsgélete évről-évre növekedik; egyedül az államvasutaknál a többletfogyasztás évenként 2½—3 millió métermázsra. A fogyasztás folytonos növekedésének tudatában a magyar bányatársaság által Nyitramegyében létesített Nyugatmagyarországi szénbánya részvénytársaság telepei már felszereltettek és rövid időn belül megkezdik a szénszállítást. Eme telepek termelését évenként fokozatosan 10 millió métermázsra fogják emelni, A Dunagőzhajózási társaság is újabb investíciókat hajt végre a pécsi bányákban, amelyeknek termelőképessége 7 millió métermázsáról 10 millióra fog emelkedni. Az államvasutak az 1914—17. évekre évenként 30 millió métermázsra szénre kötött szerződést a magyar szénbányákkal. A termelésnek fenmaradó része is már le van kötve a nagyobb iparvállalatok részére, úgy hogy Reimann biztosra veszi, hogy a magyar széniparban az irányzat a legközelebbi három évben is szilárd lesz.

— **A brassói krematórium.** Brassó város képviselőtestülete elhatározta, hogy az újonnan rendezendő temetőben krematóriumot fog felállítani. Az indítványt nagy többséggel tényleg el is fogadták. Brassó város most előterjesztette tervét a vármegyei törvényhatósághoz, hogy az viszont forduljon a belügyi kormányhoz, hogy engedje meg a fakultatív halott égetést. Sajnos a mai kormány nem okul külföldi példákon, ahol már egész csomó ilyen krematórium van és elvi ellensége a halottak elhamvasztásának. Hogy ebben az esetben milyen lesz a döntés, azt Brassó város feszülten várja. Tudvalevőleg eddig Magyarországon csak Budapesten akartak krematóriumot felállítani, de ez a terv sem sikerült. Ha Brassó megkapja az engedélyt, akkor ott lesz az ország első és egyelőre egyetlen helye, ahol a hazafi elhamvasztathatja tetemét.

— **A járási irodasegédtsztek gyűlése.** Olvashattunk már arról a mozgalomról, amelyet a járási főszolgabírák mellé beosztott járási irodasegédtsztek indítottak abban az irányban, hogy a kormánytól a megyei tisztikar legutóbbi illetményrendezéséről alkotott 1912. évi 57. t.-cikknek olyan módosítását vigyék keresztül, amely a járásközségekben a XI. fizetési osztályú irodasegédtszti állások mellett X. fizetési osztályú járási irodatiszti állásokat létesít, ami más szóval annyit jelent, hogy ezáltal a járási irodasegédtsztek helyben való előlépése válik lehetővé a X. fizetési osztályba. A mozgalom eredménye egyelőre láthatólag népes gyűlés lesz, amelyet december 7-én d. e. 11 órakor fognak megtartani Pest vármegye székházának közgyűlési termében. A járási főszolgabírák igen nagy rokonszenvvel viseltetnek a mozgalom iránt, mert nekik is érdekük az hogy hivatali helyzetükkel megelégedett irodai segédmunkaerők legyenek.

— **Uj levélbélyegek.** A jelenlegi készlet elfogytával a 12 filléres ibolyaszínű frankójegy fehér alap helyett aransárga, az 50 filléres frankójegy fehér alap helyett égszínű, a 60 filléres, olajzöldszínű frankójegy pedig fehér alap helyett rózsaszínű alapnyomású papíron fog készülni. A színek megváltoztatásának oka az, hogy különösen mesterséges világításnál, az ibolyaszínű 12 filléres frankójegy a magentapiros 35 filléres, a sötétpiros, cseresznyeszínű 50 filléres az élénkpirosszínű 10 filléres, az olajzöldszínű 60 filléres a sötétacélzöldszínű 16 filléresrel könnyen összetéveszthető.

— **Az 1914. évi ügyvédi és pénzügyi határidő napló,** Méhner-féle legjobb naptárak kaphatók Laufer Vilmos könyvkereskedésében, Déván.

— **A közönség figyelmébe.** (Itt a karácsony, az újév, nagy a forgalom). A karácsonyi rendkívüli nagy csomagforgalomra való tekintettel figyelmeztetik a közönség, hogy feladandó csomagjaikat gondosan, erős csomagoló papírba, ládába, vagy kosárba jól becsomagolja, erős zsineggel — nem cérnával — többszörösen átkötve, a címet pedig mindig lehetőleg a csomag burkolatára magára írja reá olvasható jó irás és tintával, s csakis ha ez nem lenne lehetséges, a cím egy papírlapra is felírható és egész hátlapjával tartósan a csomagra reáragasztandó. — Nagyobb városokba, de főképp Budapest és Wienbe szülő csomagoknál a címben a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó is tisztán megjelölendő, továbbá ezen két városba szülő csomagoknál a fogyasztási vám kiszabása céljából elengedhetlen szükséges, a tartalmat teljes részletezéssel úgy a szállítólevélre, valamint a csomagra is pontosan feljegyezni: pl. 1 kg. sült sertéshus, 1 kg. füstölt nyers sertéshus, 1 kg. füstölt nyers kolbász, 2 kg. alma, egy sültcsirke, 1 dr. sültliba stb. Bort, pálinkát, befőtt gyümölcsöt, s mindenféle folyadékot tartalmazó csomag csakis megfelelő erős láda, vagy plédobozba burkolva vehető fel, ugyszintén drágaságokat tartalmazó csomagok is, csakis megfelelő erős csomagolás és többszörös lepecsételéssel lehet vehetők fel. Igen kívánatos, hogy minden feladó a saját nevét és lakását tartalmazó papírlapot tegyen a csomag belsejébe, hogy arról a földő hol és kiléte mindig ismeretes legyen. A karácsonyi forgalom december hó 18-tól 24-ig tart. Kelt Szászváros, 1913. évi november 25-én. Ehrlich, postafelügyelő, hivatalfőnök.

Az esperantisták Szászvárosán.

A szászvárosi esperanto-tanfolyam f. hó 27-én véget ért. Kardos Béla, a tanfolyam tanítója befejezte alapvető munkáját. A 27-én este tartott utolsó órán Róth Ágoston tanár úgy a maga, valamint a tanítványok nevében meleg szavakban bucsuzott el az agilis esperanto-tanítótól, aki esperanto nyelven köszönte meg azt a lelkesedést, ragaszkodást is szeretettel, amellyel a szászvárosi esperantisták őt körülvétték. Az öthegeyü zöld csillag — az esperantisták jelvénye — Szászvároson is diadalt aratott. Nem szalmaláng tüze, nem tovatünő szórakozási vágy, hanem valóságos lelkesedés és meggyőződés hatja át a szászvárosi esperantisták kisdud csapatát, amidőn az esperanto világnyelv tudásának alap ábécéjét elsajátítva elhatározta, hogy a heti összejöveteleket ezentúl is megtartja. Minden hétfőn és csütörtökön d. u. 5 óra után a Kunkollegium új épületének földszinti (V. osztály) s a bejárattól balkézt levő tantermében összegyűlnek az esperantisták s alaposan elisméltetik a tanultakat. Ujabb tanítványok szívesen fogadtatnak.

1914. év január elejétől kezdve pedig Nagy Ödön és dr. Görög Ferenc tanárok vezetése alatt új tanfolyam nyílik meg, amelyre jelentkezni már mostantól fogva lehet. Erről részletesebbet közelebbi számunkban.

Amint értesültünk a „Transsilvania” és a „Central” vendéglősei egy-egy esperanto újságot fognak járni.

Kardos Béla esperantistio tanító f. év december 1-étől Ujvidéken fogja az esperanto hivatit tanítani.

A jövő évi pünkösztü ünnepeken Szege-

den a magyarországi esperantisták kongresszust tartanak, amelyre az ország minden részéből százával mennek el e világnyelv hívői. Igyekezünk s tanuljunk szorgalmasan, hogy ne valljunk szégyent, hiszen e kongresszuson a távoli és közeli országok esperantistáinak kiküldöttjei is tömegesen részt vesznek.

Esperanto nyelvtant, szótárt, uiságot, folyóiratot stb. a Szászvárosi Könyvnyomda R.-t. papírüzletében Szászvárosban vagy pedig Kokai Lajos esperantó könyvkereskedésében (Budapest, IV. Károlyi-utca 1 sz.) lehet megrendelni. *San-Toy.*

EGÉSZSÉG.

Miért van oly sok vakbélgyulladásos beteg?

A zománcdények az egészségre ártalmasak. Ezt már meglehetősen régen megállapították, de még a husdaralók is ártalmasak, ha Martel-nek, a párisi állategészségügyi hivatal főnökének és Duquet dr. orvosnak hinni lehet. Azok a daralók, amelyek a húst aprozzák föl, hogy több és különféle irányban és időközökben az egy fatömbre helyezett husra csap le, nem ártalmasak az egészségre, ha elég tisztán tartják. De a legtöbb husdaraló nem késekkel aprítja a húst, hanem sajtolással, zuzással és az ilyeneknek majdnem mindnek öntött vas, zománczott medencéje és tölcse van. A zománc pedig a megvizsgált esetek majdnem mindegyikében többé-kevésbé meg volt sérülve, a zománcréteget késheggyel, vagy körömmel könnyen le lehet faragni. A gép lökései folytán azonban a zománc kis darabokban magától is leválik és a kolbászkészítéshez, vagy más célra használt hus közé keveredik és vele az ember gyomrába kerül. A többnyire éles zománcszilánkok megsértik a gyomor és belek érzékeny falait, amivel veszélyes betegségek előidézőivé válnak. A vakbélgyulladás eseteinek egy nagy hányadát zománcszilánkok okozzák. Az orvosok már régen hadat üzentek a zománcdényeknek még a konyhában is és azt állítják, hogy ezek még az ölmos mázat tartalmazó cserépedényeknél is veszedelmesebbek. Annyi bizonyos hogy még a legjobb minőségű zománcdényről is lepattogzik a zománc és nincs rá mód, hogy az ilyen szilánkoknak az étellel az ember beleibe való jutását meg lehessen gátolni. Olyan konyhában tehát, ahol valamit adnak az egészségre, nem volna szabad zománcdényt használni, hanem csak alumínium-, vagy még inkább nikkeledényt és azt is bizonyos idő múltán ki kellene cserélni.

Sz. 1219/1913. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a és 1908. XLI. t.-c. értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. V. 484/2 számú végzése következtében dr. Salamon Ignác ügyvéd által képviselt Mózes Ignác javára 24 K 90 fill. s jár. erejéig 1913. évi augusztus hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 661 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: buza-rosta, üzleti berendezés stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 615/1 számú végzése folytán 24 K 90 fill. tökékövetelés, és eddig összesen 31 K 12 fill.-ben bírólalag már megállapított költségek erejéig Piskincen, alperes lakásán leendő eszközzésére 1913. évi december hó 3-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1913. évi november hó 19-én.

Gödri Jenő,
kir. bír. végrehajtó,

Közép-utca 2 sz. alatt eladó:

1 szalon selyemgarnitur, 1 konzul-tükör, 1 mahagoni ezüstszekrény, 2 mahagoni állvány, 1 majolika állvány, 1 majolika etaser, 4 nagy tepich, 3 pálma, 1 életnagyságu királykép kézfestés, ezüst evőeszköz 12 személyre és többféle ezüst tárgyak, 1 ebédhordó termofor, 1 angol gyermekkocsi gumikerékkel, 1 gyermek fürdőkád, 1 ebédlő-kredenc, 1 ebédlő-asztal, 1 fali óra, 2 majolika asztalilámpa, 1 nagy parketkefe, Mauers Klassika aranykiadása és többféle más német könyvek, többféle fakoffer. 168 2-2

„TRANSSILVANIA“**szálloda.**

Van szerencsém a n. é. közönséget tudatni, hogy a személyes vezetésem alatt álló „Transsilvania“ szállodában (étterem, kávéház) a renoválások teljesen befejeződtek és így most:

szobáim, éttermem és kávéházam teljesen a modern kor igényeinek megfelelően vannak berendezve.

Kitünő borok, izletes és tiszta konyha, rendes és pontos kiszolgálás, állandóan friss hordó és palacsör! **Olcsó szobák**, valamint bérkocsik.

Minden vonathoz omnibusz vagy kocsik.

Ugyszintén ajánlom bálók, színelőadások, koncertek stb. részére a szintén renovált **disztermemet** is.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradtam **tisztelettel:**

HALTRICH GUSZTÁV,

171 1-4

szállodás.

Sz. 983/913. kig.

Árverési hirdetmény.

Alóliirt község előljárósága ezennel közhírré teszi, miszerint Berény község tulajdonát képező 2 kerekű lisztelő malom **folyó évi december hó 19-én d. e. 10 órakor** a berényi körjegyzőség irodájában tartandó nyilvános árverésen 6 évre, vagyis 1914. év január 1-től 1919. év december hó 31-ik napjáig terjedő időre haszonbérbe adatik.

A kikiáltási ár mint évi haszonbérösszeg 1200 K. A többi árverési feltételek a berényi körjegyzőség irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Berény, 1913. évi november hó 10-én.

Damian Péter,
körjegyző.

Stefenit Ilie,
k. II. bíró.

Eladó ház és üzlethelyiség.

Szászvároson, a Romosz helyi-u. és Gyár-utca sarkán a villanytelep közelében

3 szobából, üzlet- és korcsmahelyiségből

álló sarokház, melyben jelenleg személyi jogon italmérés is van, szabad kézből, készpénz ellenében, esetleg a felajánlott vételár egy részének kifizetése s a vételár hátrálék bekebelezése ellenében örök áron eladó.

Értekezhetni: **a Lozsádvidéki Hitelszövetkezethél** Lozsádon, esetleg **Dr. Szöllösy János ügyvédnél Szászvároson.** 166 2-2

Olcsó hus! Olcsó hus!

Mélyen tisztelt közönség!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Romosz helyi-utcában lévő mészárszékemben

Egy kiló disznóhus 1 K 28 fill.

Egy kiló háj és zsirnak való szalonna 1 K 44 fill.

Egy kiló borjúhus — K 80 fill.

Egy kiló marhahus — K 80 fill.

Kérem nagybecsű pártfogásukat.

Tisztelettel:

MOLDOVÁN JÁNOS,
mészáros.

Hirdetéseket jutányos árban **felvételnek** lapunk kiadóhivatalában.

Pascu Olivér

okl. mérnök

Szászváros, Berényi-utca 8.

Elvállal mindenféle földmérési, parcellázási és térképezési munkákat.

Tervez és épít: lakóházakat, villákat, gazdasági épületeket, rendes keskenyvágányu gazdasági és iparvasutakat, vasbeton födémek és hidakat, csatornázásokat, vezetékeket stb.

Érdekelteknek mindenféle műszaki ügyben készséggel áll rendelkezésre.

102

31-35

„Lobstein“ antinicotin szivarkahüvely a legjobb.

Kizárólag csakis a M. Kir. dohány nagy- és különlegességi tőzsdében kapható, Szászvároson. 112 9-52

Időközi jelentés!

Ajánlja a cég a nagyérdemű közönség szives figyelmébe dusan berendezett áruháza különböző újdonságokkal, valamint férfi ruhák modern izléssel való elkészítését raktáron levő hazai és angol szövetekből.

Egyben van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Szénásy Gyula budapesti cég nődivat-kelme raktárának képviselőt Szászváros és vidéke részére átvettem.**

Raktáron tartok kizárólag a cég részére készült **kosztüm- és bluz-kelméket**, valamint eredeti francia parket- és flanelleket.

Fentnevezett cég raktárának teljes szövet-minta kollekcója bármikor vételkényszer nélkül megtekinthető.

Tisztelettel

BENKŐ áruház.

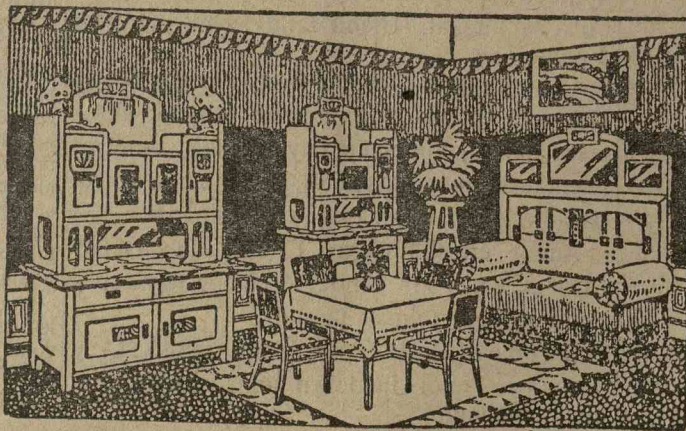
Brassai Brutus
Szászvároson

Raktáron tartok: ebédlő-, háló-, salon- és irodai bútorokat, valamint a legegyszerűbb bútorokban is nagy választék.

Szolid árak! Izléses kivitel!
Pontos kiszolgálás!

37-41

52

bútor-raktára

Ország-út 3. sz.

Ebédlők és hálószobák 300 K-tól feljebb. Irásbeli megkeresések is a legnagyobb gyorsasággal intézettek el. A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kéri

Brassai Brutus

bútor-raktáros és temetkezési intézet tulajdonos.